

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Ridderkerk
CC: Marissa Kartiko

Datum: 7 oktober 2024

Betreft: Advies over het Beleidskader leerrecht 2025-2028

Geacht college,

Allereerst danken wij u voor het toezenden van het Beleidskader leerrecht 2025-2028 en in het bijzonder voor de mondelinge toelichting die Marissa Kartiko tijdens onze vergadering heeft gegeven.

De inhoud van de nota heeft onze instemming.

De nadruk die wordt gelegd op leerrecht in plaats van leerplicht spreekt ons zeer aan.

Ter aanvulling willen wij onderstaande zaken onder uw aandacht brengen.

Beleidsdoelen

Deze doelen hebben onze instemming. Wij merken echter op dat bij het tweede beleidsdoel – geen enkel leerplichtig kind of jongere zit langer dan drie maanden thuis zonder passend plan van aanpak of aanbod van onderwijs en zorg – inderdaad een ambitieus doel wordt neergezet. Dit verdient prioriteit. Het is noodzakelijk dat snel het eerste contact met kind en gezin plaats vindt, bijvoorbeeld binnen veertien dagen na het begin van het verzuim. Dit om een positief signaal te zenden en een gevoel van steun te bieden richting de leerling en zijn/haar ouders. ‘Thuiszitten kan funest zijn voor de ontwikkeling van het zelfbeeld, zelfvertrouwen en de sociale competenties. Hoe langer een kind/jongere thuis zit, hoe moeilijker de weg terug naar school zal zijn. Bovendien is er een risico dat de problematiek eerder toeneemt, doordat de leerling met internaliserende problematiek geïsoleerd raakt, of met externaliserende problematiek zijn/haar tijd besteedt aan contacten die hem/haar verder van school brengen en mogelijk zelfs op het verkeerde pad. Hier kan sprake zijn van een veiligheidsrisico, zoals genoemd in de conceptnota Integraal Veiligheidsbeleid Ridderkerk.

Leerling en het gezin centraal

Bij het hoofdstuk Uitgangspunten wordt terecht veel aandacht gegeven aan het onderlinge overleg tussen alle partijen die betrokken zijn bij de leerling.

Helaas wordt in dit verband veel OVER de leerling gesproken, maar weinig MET de leerling en het gezin. Dit lijkt ons zeer ongewenst omdat een ‘thuiszittende leerling’ ook te maken kan hebben met een meervoudige problematiek en dat hij/zij zich in een preciaire situatie kan bevinden.

Wij stellen voor om hier het plan aan te passen.

Ons advies is dat de gemeente een casemanager inzet die de onderwijs overstijgende zorg coördineert en een schakelpunt vormt tussen het gezin, de school en (jeugd)hulpverlening. Zij kunnen de situatie en de onderwijs overstijgende zorgvraag van de leerling en het gezin goed in kaart brengen en het proces begeleiden.

Bij thuiszitten is er mogelijk sprake van achterliggende meervoudige problematiek, die alleen gekend kan worden na persoonlijk contact en uitgebreid onderzoek. Het is van belang om ook 'de eigen kracht' en de ondersteunende factoren, ook van het sociaal netwerk, in kaart te brengen.

Dit onderzoek vindt plaats in samenspraak met de school, het samenwerkingsverband speciaal onderwijs en het wijkteam.

Belangrijk is dat de leerling en het gezin in een veilige setting hun verhaal kunnen doen en dat er geen stress wordt toegevoegd aan de situatie.

Indien er geen sprake is van meervoudige problematiek en in het kader van preventief handelen zou de leerplichtambtenaar ook een voorlichtende rol kunnen vervullen. Immers als een leerling niet meer de vaste structuur van het naar school gaan heeft, zal dit op latere leeftijd vrijwel altijd tot problemen leiden. Met name de noodzakelijke structuur en discipline die ieder mens nodig heeft, wordt dan gemist.

De school

De school is de eerstverantwoordelijke voor de juiste werking van de opvang van de leerling.

Soms moet een school echter noodzakelijk disciplinaire maatregelen treffen, waarbij de leerling tijdelijk van school wordt uitgesloten. Hiermee vervalt niet de zorgplicht van de school.

Wij adviseren om dergelijke gevallen mee te nemen in het tweede beleidsdoel, de zorgplicht van de school te benadrukken en deze een plan van aanpak te laten opstellen dat met de gemeente en samenwerkingsverband wordt besproken.

Monitoring en evaluatie

Wij adviseren om te starten met een nulmeting en om alle leerlingen die thuis zitten het in kaart brengen. Het lijkt ons nuttig dat vooraf kritische prestatie-indicatoren worden opgesteld.

Indien mogelijk zou ook benchmarking kunnen worden toegepast door Ridderkerk te vergelijken met andere gemeenten.

Ook zou het gebruik van een infographic kunnen worden overwogen; dit kan in één oogopslag veel verduidelijken.

Wij zijn graag bereid onze adviezen nader toe te lichten. We stellen het op prijs als we worden betrokken bij het opstellen van het uitvoeringsplan.

Met vriendelijke groet,

Burgeradviesraad Ridderkerk
Eddie Rondelez, voorzitter